

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
„ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ**

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

”_____” _____ 200__ р.

Робоча програма курсу

“СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА УПРАВЛІННЯ”

(за вимогами кредитно-модульної системи)

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Напрямок підготовки: 6.040200 Соціологія

Спеціальність: Соціологія

Статус курсу: фаховий

Запоріжжя, 2008

Назва курсу: Робоча програма курсу „Соціологія праці та управління”. –
Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – ___ с.

Укладач Приймак Ю.О, к. соц. н., викладач каф. соціології

Ухвалено на засіданні
кафедри соціології
Протокол № _____
Від „_____” ____ 2008 р.
Зав. кафедрою _____
д філос.н., доцент
Лепський М.А

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з курсу „Соціологія праці та управління” відповідає навчальному плану підготовки фахівців з напрямку „Соціологія”.

Курс „Соціологія праці та управління” є необхідною складовою частиною вивчення соціології, він вивчає закономірності, засоби, форми та методи цілеспрямованого впливу на соціальні відносини й процеси, що відбуваються в суспільстві та його підсистемах з метою впорядкування, підтримки, збереження його оптимального функціонування й розвитку або зміни, переведення до іншого стану. Соціологія праці та управління досліджує також природу трудових та управлінських відносин, з'ясовує соціальні цілі управління та функції праці з погляду соціальних критеріїв, відповідності їх інтересам тих, кого оптимізують, аналізує соціальні наслідки управлінських рішень і дій.

Він дає можливість забезпечення успішного засвоєння студентами професійних принципів управління, надання майбутнім фахівцям комплексних знань та вмінь визначення та використання основних елементів соціологічного дослідження процесу управління та координації трудових ресурсів в бізнес-сфері, теоретичне обґрунтування і практична апробація основних управлінських методів і прийомів та їх адаптацією до ситуації, в якій діє вітчизняна економіка.

Курс “Соціологія праці та управління” є компонентом суспільствознавчої підготовки майбутніх спеціалістів. Вивчається після засвоєння студентами курсу загальної соціології.

Час вивчення - один семестр. Після його завершення передбачається іспит.

Курс „Соціологія праці та управління” розрахований на студентів IV курсу факультету Соціології та управління спеціальності «соціальна робота».

Курс „Соціологія праці та управління” складається з двох навчальних модулів: теоретико-методологічні основи соціології праці та управління; суб'єкти та об'єкти трудових та управлінських відносин; методи дослідження трудових та управлінських відносин, та розрахований на 108 годин.

Теоретичний розділ соціології праці та управління передбачає вивчення загальних засад дисципліни, а саме управління процесами мотивації, адаптації та мобільності, а також управлінські процеси в організації та сфері трудових ресурсів. Практичний розділ направлений на засвоєння соціологічних засобів вивчення трудових відносин та управлінських рішень.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Соціологія праці та управління – галузь соціології, яка вивчає закономірності, засоби, форми та методи цілеспрямованого впливу на соціальні відносини й процеси, що відбуваються в суспільстві та його підсистемах з метою впорядкування, підтримки, збереження його оптимального функціонування й розвитку або зміни, переведення до іншого стану. Соціологія праці та управління досліджує також природу трудових та управлінських відносин, з'ясовує соціальні цілі управління з погляду соціальних критеріїв, відповідності їх інтересам тих, кого мотивують до праці, аналізує соціальні наслідки управлінських рішень і трудової діяльності.

Об'єктом соціології праці та управління виступають різноманітні соціальні системи (групи, угруповання, організації, об'єднання, спільноти, суспільство в цілому), їх підсистеми та ланки, що створюються в суспільстві для досягнення певної мети та розв'язання певних завдань.

Предметом цієї галузі соціологічного знання виступають управлінські та трудові відносини, управлінські та трудові процеси і властивості суб'єктів управління та праці різних рівнів, а також закономірності, особливості, умови, форми, функції та методи їх управлінської та трудової діяльності.

Серед фундаментальних категорій соціології праці та управління виокремлюють трудові ресурси, трудовий колектив, праця, соціально-трудова відносини, „соціальне управління” та „управління соціальними процесами”, а також механізми управління, самоуправління, організація та інші.

Учбовий курс “Соціологія праці та управління” є компонентом суспільствознавчої підготовки майбутніх спеціалістів. Учбовий план курсу розрахований на 108 годин (24 години - лекцій; 12 години – семінари; 36 годин – індивідуальна робота; 36 години – самостійна робота студентів) і складається з двох модулів: теоретико-методологічні основи соціології праці та управління; суб'єкти та об'єкти управлінських та трудових відносин; методи дослідження управлінських та трудових відносин. Вивчається після засвоєння студентами курсу загальної соціології.

Час вивчення - один семестр. Після його завершення передбачається іспит.

Теоретичний розділ соціології праці та управління передбачає вивчення загальних засад дисципліни, а саме управління процесами мотивації, адаптації та мобільності, а також управлінські та трудові процеси в організації. Практичний розділ направлений на засвоєння соціологічних засобів вивчення трудових відносин та управлінських рішень.

Мета курсу полягає в тому, щоб дати майбутнім фахівцям цілісне уявлення про основні передумови, методи та напрямки соціології праці та управління, а також практичні навички в розробці і застосуванні її інструментальних і методичних засобів. Структура курсу відповідає сучасному стану соціологічної науки, існуючим в ній концепціям та підходам.

Завдання: після вивчення курсу „Соціологія праці та управління” студенти повинні

Знати:

1. Предмет і завдання курсу
2. Основні ідеї соціології праці та управління
3. Методологічні основи соціології праці та управління
4. Основні поняття
5. Технологію і механізм здійснення соціальними угрупованнями.

Вміти:

- розкрити сутність і зміст соціології праці та управління як науки;
- визначити предмет та об’єкт соціології праці та управління;
- показати взаємозв’язок соціології праці та управління з іншими соціологічними теоріями;
- відтворити етапи становлення та шляхи розвитку управлінської думки;
- використовувати методи дослідження трудових відносин.

III. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Соціологія праці та управління близька за проблематикою до таких розділів соціологічної науки, як соціологія організацій, соціологія права, соціологія моралі, соціологія комунікацій, соціологія політики, соціологія економіки, соціальне планування, соціальне прогнозування, соціальне проектування, а також розглядає проблеми управління в різних сферах людської діяльності. Тому дослідження в цих та інших розділах соціологічного знання доповнюють соціологію праці та управління своїми результатами, що безумовно, позитивно впливає на підвищення ефективності соціального управління щодо різних сфер діяльності та рівнів соціально-трудової організації суспільства. На теоретико-прикладному рівні розвиток соціології праці та управління неможливий без урахування досліджень у цих сферах соціологічного знання, оскільки вони доповнюють її своїми результатами, позитивно впливаючи на ефективність соціального управління в цілому.

IV. ЗМІСТ КУРСУ

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціології праці та управління

Тема 1. Соціологія управління як наука.

Лекція №1

Соціологія управління як галузь соціального знання. Методологічний статус соціології управління в структурі наукового знання. Місто її в системі наук про працю несоціологічного профілю: ергономіка, психологія та фізіологія праці, економіка праці, філософія та трудове право. Зміст, предмет і завдання соціології управління. Структура соціології управління. Предметна галузь соціології управління. Об'єкт і предмет дослідження в соціології управління. Основні функції соціології управління. Роль соціології управління в сучасному житті.

Література: 2, 4, 10, 11, 12, 18, 25, 31, 44, 52.

Тема 2. Історія соціології управління

Лекція №2

Теорія раціоналізації Ф.Тейлора. Адміністративна теорія А.Файоля. „Класична” теорія організацій. Концепція управління М.Фоллетт. Теорія „людських відношень” Є.Мейо. Ієрархічна теорія потреб А.Маслоу. Теорія сталеї управління Д.Макгрегора. Шкала лідерської поведінки Р.Танненбаума и У.Шмідта. Системний підхід к управлінню А.Єтціоні.

Література: 3, 5, 10, 12,16, 21,23,24, 28, 33, 40, 45, 48, 51.

Тема 3. Універсально-історичні закони ієрархії

Семінар №1

Універсально-історичні закони М.Вебера. Соціальна ієрархія. Соціальні закони ієрархії. Якість управлінських рішень. Ієрархія як система соціальних фільтрів. Феномен мотивації.

Література:12, 14,15, 17, 18, 19, 21, 29, 30, 35, 41, 46, 48.

Тема 4 Соціологічна служба як об'єкт управління.

Семінар №2

Показники адаптованості в трудовому колективі. Суб'єкти адаптації: молодий робітник, студент, спеціаліст, керівник.

Діяльність соціолога з оптимізації адаптаційного процесу робітника в колективі. Досвід роботи соціально-психологічних служб підприємств “ Ваш настрої”, “Увага”, “Довіра”.

Література:5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15,20, 27, 36, 42, 46, 48, 51.

Тема 5. Групи інтересів у владно-управлінському апараті.

Лекція №3

Соціальна група як соціальний феномен. Значення терміну “соціальна група”: Види соціальних груп. Кліки як різновид груп інтересів. Теорії груп інтересів.

Література: : 2, 5, 6, 7,8, 9, 10, 11, 13, 15,16, 18

Тема 6 Специфіка соціальної організації

Лекція №4

Організація як система засобів соціальної регуляції. Специфічні ознаки організації. Три типи організацій: асоціативні, суспільні, адміністративні. Типи адміністративних організацій. Співвідношення понять організація і управління. Методи вивчення організацій.

Література: : 2, 5, 6, 7,8, 9, 10, 11, 13, 15,16, 18, 28, 31, 33

Тема 7 Управління соціальними конфліктами

Семінар № 3

Поняття соціальний конфлікту. Основні ознаки конфлікту. Структура та функції трудового конфлікту. Типи, види та показники трудових конфліктів. Фактори виникнення конфліктних ситуацій. Трудовий конфлікт як соціально-психологічний процес: фази і механізми протікання.

Соціальна напруга як рання стадія масового конфлікту. Шляхи її діагностики. Методи регулювання конфліктних ситуацій. Діагностика і прогнозування як методи профілактики деструктивних соціальних конфліктів. *Література:* : 2, 5, 6, 7,8, 9, 10, 11, 13, 15,16, 18,20, 27,28, 31, 33, 37, 49.

Тема 8. Управлінське консультування та управлінська діагностика.

Лекція №5

Керівництво як специфічний вид трудової діяльності. Управлінська діяльність: суб'єкти, об'єкти, цілі. Місце керівника в організаційній структурі. Специфіка його ролевої позиції. Засоби оцінки керівника і його праці. Компетенція управлінського консультування - діагностика соціальної ситуації на виробництві, вивчення процедур та механізму прийняття управлінських рішень, відносини керівництва та підпорядкування, якості та змісту рішень, стилю керівництва та лідерства. Поняття рефлексивного консультування.

Література: 6, 10, 11, 17, 20, 21, 25, 28, 29, 31, 35

Тема 9 Ділові ігри в сфері управління

Лекція №6

Ділова гра як метод засіб рішення практичних проблем. Проблеми взаємовідносин консультантів та керівників. Типи масових стереотипів відношення до консультанта з боку керівників. Визначення та компоненти ділової гри. Принципи будівництва ділових ігор. Типологія ділових ігор. Імітаційні та репрезентативні ігри. Організи йно-діяльні і інноваційні ігри.

Література: 6, 10, 11, 17, 20, 21, 25, 28, 29, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 43, 47, 52.

Модуль 2. СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Тема 10. Сутність та зміст соціології праці

Лекція №7

Об'єкт та предмет дисципліни. Форми та види праці. Закони та категорії соціології праці. Роль і місце соціології праці в системі гуманітарних дисциплін

Література: 6, 10, 11, 17, 20, 21, 25, 28, 29

Тема 11 Етапи розвитку соціології праці

Лекція №8

Становлення соціології праці як окремої галузевої соціології. Школа наукової організації праці. Біхевіористський напрямок в соціології праці. Концепції адміністрування праці. Синтезні теорії праці в соціологічній науці.

Література: 9, 11, 15, 17, 19, 20, 22, 27, 30

Тема 12. Професійна адаптація співробітника.

Лекція №9

Поняття трудової адаптації особистості. Види трудової адаптації в колективі: професійна, організаційна, соціально-психологічна. Фактори, зумовлюючі вид адаптації працівника. Специфіка адаптаційного процесу и його основні етапи. Підготовчий період. Прийняття на роботу.

Тема 13. Мотивація та стимулювання в соціології праці

Семінар №4

Трудова поведінка та мотивація. Мотив: критерії та види. Стимулювання. Комунікація та зворотний зв'язок. Моделі вивчення мотивації та стимулювання праці.

Література: 9, 11, 15, 17, 19, 20, 22, 27, 30, 31, 32, 36, 37, 39, 44, 50.

Тема 14. Влада та соціальний контроль в трудовому колективі

Семінар №5

Соціальна природа влади. Психологічні концепції влади. Рівняння соціального контролю. Елементи соціального контролю. Соціальні норми. Соціальні санкції. Агенти формального та неформального контролю.
Література: 4, 5, 11, 18, 21, 22, 23, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 42, 48, 52.

Тема 15. Соціологія організацій.

Лекція №10

Соціальна організація як соціальна система. Участь організацій в суспільних відносинах. Формальні та неформальні організації. Колектив та його структура. Організаційна культура. Типологія організаційної культури. Методика діагностики та розвитку організаційної культури.

Література: 8, 9, 12, 13, 17, 20, 21, 23, 28, 29, 33, 35, 36, 39, 40, 45, 47, 49.

Тема 16. Прогнозування трудової діяльності **Семінар №6**

Існуючі підходи сучасних західних вчених щодо проблем прогнозування. Структура і функції прогнозування. Види соціального прогнозування. Інструментарій прогнозування. Етапи прогнозування та їх характеристика.

Література: 1, 7, 8, 10, 11, 12, 17, 19, 20, 25, 28, 31, 35, 36, 44, 47, 51.

Тема 17. Гендерні аспекти трудових відносин **Лекція №11**

Історичні аспекти проблеми. Гендерне розділення праці. Гендерна сегрегація. Професійна сегрегація. Дискримінація. Вертикальна сегрегація. Соціальна політика та гендерні аспекти управління.

Література: 1, 3, 4, 5, 11, 15, 18, 22, 30, 35, 40, 41, 44, 46, 48.

Тема 18. Тести в трудовій діяльності **Лекція №12**

Методологія тестування. Класифікація тестів. Соціометричні процедури. Технологія тестування.

Література: 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 27, 28, 34, 36.

V ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Форма навчання : денна

№ з/п	Назва модуля	лекції	Семінари	Самостійна роб	Індивідуал. роб.	Всього
	МОДУЛЬ I Теоретико-методологічні основи соціології праці та управління					
1.	Тема 1. Соціологія управління як наука.	2		2	2	6
	Тема 2. Історія соціології управління	2		2	2	6
	Тема 3. Універсально-історичні закони ієрархії		2	2	2	6
	Тема 4 Соціологічна служба як об'єкт управління		2	2	2	6
2.	Тема 5. Групи інтересів у владно - управлінському апараті.	2		2	2	6
	Тема 6 Специфіка соціальної організації	2		2	2	6
	Тема 7 Управління соціальними конфліктами		2	2	2	6
	Тема 8. Управлінське консультування та управлінська діагностика	2		2	2	6
	Тема 9 Ділові ігри в сфері управління	2		2	2	6
	Модуль II Суб'єкти та об'єкти трудових відносин					
3.	Тема 10. Сутність та зміст соціології праці	2		2	2	6
	Тема 11 Етапи розвитку соціології праці	2		2	2	6
	Тема 12. Професійна адаптація співробітника	2		2	2	6
	Тема 13. Мотивація та стимулювання в соціології праці		2	2	2	6
	Тема 14. Влада та соціальний контроль в трудовому колективі		2	2	2	6
	Тема 15. Соціологія організацій.	2		2	2	6
	Тема 16. Прогнозування трудової діяльності		2	2	2	6
	Тема 17. Гендерні аспекти трудових відносин	2		2	2	6
	Тема 18. Тести в трудовій діяльності	2		2	2	6
4	Разом	24	12	36	36	108

VI ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ІЗ СОЦІОЛОГІЇ ПРАЦІ ТА УПРАВЛІННЯ

1. Місце соціології управління у системі сучасної науки про суспільство.
2. Методологічні основи соціології праці та управління
3. Управління як суспільний інститут
4. Структура, принципи і функції соціології управління
5. Теорія Аристотеля про „хороші” і „погані” форми правління
6. Н.Макіавеллі про нетлінні поради управлінцям
7. Теорія Р.Оуена як теоретика і практика управління
8. Професіоналізація управління як ознака постіндустріального періоду
9. Сутність бюрократичного менеджменту
10. Системні методи аналізу в управлінні
11. Теорії управління першої половини ХХ ст.
12. Теорії управління другої половини ХХ ст.
13. Співвідношення теорій А.Маслоу, Ф.Герцберга і Д.Мак-Грегора
14. „Школа людських стосунків” Е.Мейо
15. Головні тенденції і риси сучасного управління
16. А.Файоль як розробник принципів управління
17. Закони управління
18. Назвати співвідношення соціального і соціально-психологічного методів управління
19. Внутрішня і зовнішня мотивації та їх співвідношення
20. Організація як функція управління
21. Співвідношення сили, влади, авторитету
22. Авторитаризм як стиль керівництва
23. Цілепокладання як головний засіб системного підходу в управлінні
24. Сутність і принципи бюрократії
25. Делегування повноважень як принцип управління
26. Функція контролю в процесі управління
27. Системи і підсистеми в організаціях
28. Роль праць О.Богданова і Л.Фон Берталанфі у становленні системного підходу
29. Сутність синергетичного підходу до організацій
30. Взаємодія елементів в організації як системи
31. Інформаційна сутність організації як системи
32. Сутність підприємств і установ як різновидів соціотехнічних систем
33. Соціальна група, її місце та роль у функціонуванні організацій
34. Теорія Т.Парсонса про бюрократію
35. П.Сорокін про соціальну мобільність
36. Роль керівника у формуванні організаційної культури
37. Вітчизняні й західні моделі організаційної культури
38. Побудова „дерева цілей” і стратегічний менеджмент

- 39.Ефективність управління і концепція керівних рішень
- 40.Закони ієрархії та їх дія в сучасних організаціях
- 41.Мотивація і моделі поведінки в організаціях
- 42.Соціальні фільтри та їх роль у мобільності персоналу організацій
- 43.Горизонтальна та вертикальна мобільність в організаціях
- 44.Основні види управлінських рішень
- 45.Основні етапи прийняття управлінських рішень
- 46.Роль математичних моделей у процесі прийняття рішень
- 47.Управлінські рішення і роль особистості керівника
- 48.Соціально-психологічні аспекти феномену лідерства
- 49.Стилі керівництва організаціями
- 50.Стилі керівництва в концепції Р.Лайкерта
51. Модель лідерства Р.Хауса
- 52.Східні й західні методики підготовки управлінця
53. Професійно важливі якості керівника: соціально-психологічний аспект
- 54.Кадрова стратегія: теорія та практика
- 55.Методи підготовки управлінців в Україні
- 56.Прямий і непрямий механізми розв'язання конфліктів
- 57.Діадична теорія конфлікту К.Маркса та Р.Дарендорфа
58. Природа організаційного конфлікту та його форми
- 59.Форми врегулювання конфліктів
- 60.Методологічні основи й головні категорії та поняття соціології управління
- 61.Теорія раціоналізації Ф.Тейлора
- 62.Адміністративна теорія А.Файоля
- 63.Класична теорія організацій
- 64.„Теорія потреб” А.Маслоу
- 65.Двофакторна теорія мотивацій Ф.Герцберга
- 66.Теорія стилів керівництва У.Мак-Грегора
- 67.Шкала лідерської поведінки
- 68.Теорія стилів керівництва Р.Лайкерта
- 69.Поняття соціальної системи та ролі управління
- 70.Основні закони соціального прогнозування
- 71.Соціальне планування та його роль в управлінні
- 72.Основні напрями соціального управління
- 73.Культура управління: методи і засоби
- 74.Форми та види праці
- 75.Інтелектуальна праця
- 76.Фізична праця
- 77.Якість та умови праці
- 78.Критерії оцінки ефективності праці
- 79.Соціальні технології мотивації до праці
- 80.Принципи стимулювання до праці
- 81.Наукова організація праці

- 82.Професійна адаптація співробітників
- 83.професійна компетентність працівника
- 84.Принципи контролю за трудовими ресурсами
- 85.Моделі планування праці
- 86.принципи координації праці
- 87.Технології діагностики праці
- 88.Історичні форми праці
- 89.Соціокультурні чинники трудової діяльності
- 90.Соціальні регулятори діяльності трудового колективу

VI. ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА :

1. Амстронг Майкл. Основы менеджмента. Учеб. Пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 1998. – 512 с.
2. Большаков А.С., Михайлов В.И. Современный менеджмент: теория и практика. – СПб.: Питер, 2000. – 416 с.
3. Бабосов Е.М. Социология управления.- Минск: ТетраСистемс, 2001.
4. Кравченко А.И. История менеджмента. – М.: Академ. Проект, 2000.– 352 с.
5. Кравченко А.И. Прикладная социология и менеджмент: Учеб. пособие. – М.: Изд-во МГУ, 1995.
6. Кравченко А.И. Социология менеджмента. – М.: Изд-во МГУ, 1999.
7. Кравченко А.И., Тюрина И.О. Социология управления: фундаментальный курс: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: Академ. Проект; Трикста, 2004. – 1136 с.
8. Максвелл Д. 21 неопровержимый закон лидерства: Пер. с англ. – Мн.: ООО «Попурри», 2001. – 288 с.
9. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
10. Основы социального управления: Учеб. Пособие /А.Г.Гладышев, В.Н.Иванов и др. – М.: Высш. Шк., 2002. – 271 с.
11. Патрушев В.И. Введение в теорию социальных технологий. – М.: Аспект-Пресс, 1998. – 294 с.
12. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. і випр. – К.: МАУП, 2004.
13. Нагорный Б. Социология управления: поиск ответов на вызовы времени // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2001, №4.
14. Основы социального управления // Под редакцией В.Н. Иванова. – М., 2001.
15. Поддтелкин В.Н Научная организация труда.- М., Наука, 1994.
16. Сергейчук А.В. Социология управления.- СПб.: Бизнес-пресса, 2002.

17 Рошин В.Н. Социология труда. СПб, 2004

18 Хапров К.С Социология труда и экономики. М., Наука, 2002

ДОДАТКОВА:

16. Бабосов Е.М. Социология управления: Учеб. пособие. – Мн., 2002.

17. Бахрах Д.Н. Основные понятия теории социального управления. – Пермь, 1978.

18. Бодышев Д.Н., Семенцов С.П. История управленческой мысли. – М., 1985.

19. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: человек, стратегия, организация, процесс. – М., 1995.

20. Гурне Б. Державне управління. – К., 1993.

21. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент. – К., 1998.

22. Жолдак В.И., Сейранов С.Г. Социология менеджмента физической культуры и спорта. – М., 2003.

23. Зинченко Г.П. Социология для менеджеров. – Р.-на-Д., 2001.

24. Карлоф Б., Седерберг С. Вызов лидеров. – М., 1996.

25. Кравченко А.И. Социология менеджмента. – М., 1999.

26. Курбатов В.И., Курбатова О.В. Социальное проектирование. – Р.-на-Д., 2001.

27. Лебедев П.Н. Очерки теории социального управления. – Л., 1976.

28. Малков В.Д., Веселый В.З. Понятие социального управления. – М., 1987.

29. Марков М. Теория социального управления: Пер. с болг. – М., 1978.

30. Методологические основы социального управления / Под ред. Давидюка Г.П. – Мн., 1977.

31. Омаров А.М. Социальное управление: некоторые вопросы теории и практики. – М., 1984.

32. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.

33. Спеціальні та галузеві соціології / За ред.. Пилипенко В.Є. – К.: Вища освіта, 2003.

34. Радугин А.А., Радугин К.А. Введение в менеджмент: основы организаций и управления. – Воронеж: Гос. Архитектур.-строит.акад, 1995. – 196 с.

35. Розанова В.А. Психология управления: Учеб.пособие. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез»», 2000. – 384 с.

36. Романов П.В. Социология менеджмента и организаций. – Р.-на-Д., 2004.

37. Татарина Г.Н. Управление общественными отношениями: Учеб. - С.Пб., 2004.

38. Товб А.С., Ципес Г.Л. Управление проектами: стандарты, методы, опыт.- М., 2005. Толковый словарь по управлению. – М., 1994.

39. Социальное управление: Словарь /Под ред. В.И.Добренкова, И.М.Слепенкова. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 208 с.

40. Социальный менеджмент: Учеб. Пособие /В.Н.Иванов, В.И.Патрушев, Н.С.Данакин и др. – М.: Высш.шк., 2001. – 207 с.
41. Социология и психология управления: Учеб. Пособие /Ю.Н.Аксенко и др. – Ростов н/Д: Феникс, 2001. – 512 с.
42. Социальное управление и эффективность производства (Опыт социологического исследования проблемы) / Ред. Шепель В.М. - М., 1983.
43. Социальное управление: Курс лекций / Ред. Карпичев В.С. – М., 2000.
44. Слепенков И.М., Аверин Ю.П. Основы теории социального управления. – М., 1990.
45. Социальное управление: Словарь / Под ред. Добренкова В.И., Слепенкова И.М. – М., 1994.
46. Удальцова М.В. Социология управления: Учеб. пособие. – М., 2002.
47. Удальцова М.В., Аверченко Л.К. Социология и психология управления. Практикум. – М., 1999.
48. Черневский А.Д. Организация управления /Уч. Пос. – К.: МАУП, 1998.
49. Франчук В.И. Общая теория управления. – М., 1994
50. Фролов С.С. Социология организации: Учебник. – М.: Гардарики, 2001. – 384 с.
51. Щекин Г.В. Социальная теория и кадровая политика: Монография. – К.: МАУП, 2000. – 576 с.
52. Щербина В.В. Социальные теории организации: Словарь. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 246 с.